

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania A. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Łodzi
o świadczenie rehabilitacyjne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 października 2024 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi
z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. akt VIII Ua 83/23,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi postanowieniem z dnia 30 stycznia 2024 r., wydanym na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c., odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Łodzi od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 3 listopada 2023 r.

Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że w dniu 23 stycznia 2024 r. pełnomocnik organu rentowego złożył skargę kasacyjną od wymienionego wyżej wyroku. Postępowanie zakończone tym wyrokiem toczyło się jednak w trybie uproszczonym.

Sąd Okręgowy podkreślił także, że zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Z kolei w myśl art. 398⁶ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjna przysługuje także w sprawach o odszkodowanie z tytułu wyrządzenia szkody przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem. Skarga kasacyjna jest niedopuszczalna także w sprawach: 1) o rozwód, o separację, o alimenty, o czynsz najmu lub dzierżawy oraz o naruszenie posiadania; 2) dotyczących kar porządkowych, świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych oraz o deputaty lub ich ekwiwalent; 3) rozpoznanych w postępowaniu uproszczonym (§ 2).

Tymczasem postępowanie w sprawie VIII Ua 13/23 w przedmiocie prawa ubezpieczonej do świadczenia rehabilitacyjnego toczyło się, co bezsporne, właśnie trybie uproszczonym.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Oddział w Łodzi wniósł do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 30 stycznia 2024 r., zaskarżając to postanowienie w całości i zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 2 pkt 3 tej samej ustawy.

Żalący się potwierdził przy tym, że sprawa prowadzona przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygn. akt. X U 389/22 o prawo ubezpieczonej do świadczenia rehabilitacyjnego spełniała kryteria pozwalające na jej prowadzenie w trybie postępowania uproszczonego przewidzianego w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Z treści przepisu art. 505⁷ k.p.c. wynika jednak, że obowiązek rozpoznania sprawy przez sąd *meriti* w trybie uproszczonym ma charakter względny, gdyż w sprawie szczególnie zawilej albo w sprawie, której

rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, postępowanie prowadzi się z pominięciem trybu uproszczonego. W niniejszej sprawie został zaś dopuszczony dowód z opinii biegłego w zakresie psychiatrii. Z żadnej decyzji Sądu pierwszej instancji doręczonej organowi rentowemu nie wynikało z kolei, aby sprawa o prawo ubezpieczonej do świadczenia rehabilitacyjnego była rozpoznana w trybie uproszczonym. Sygnatury spraw w pierwszej i w drugiej instancji nie zawierają żadnego desygnatu, który miałby ewentualnie o tym informować strony. Również z treści uzasadnień wyroków zapadłych zarówno przed Sądem pierwszej, jak i drugiej instancji nie wynika, żeby sprawa była rozpoznawana w trybie uproszczonym. Organ rentowy dowiedział się o tym, że sprawa była rozpoznana w trybie uproszczonym, dopiero z zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego wydanego w dniu 30 stycznia 2024 r.

Tymczasem rozpoznawanie sprawy w postępowaniu uproszczonym powoduje dla wszystkich stron postępowania oraz sądów określone obowiązki i uprawnienia. Nie powinno więc być tak, żeby było niejasne, czy sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym czy zwykłym i żeby strona dowiadywała się o tym, że sprawa była prowadzona w trybie uproszczonym na etapie składania nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Z art. 201 § 1 k.p.c. wynika bowiem, że przewodniczący bada, w jakim trybie sprawa powinna być rozpoznana i wydaje odpowiednie zarządzenie. Nawet jeśli w tej sprawie Sąd pierwszej instancji wydał takie zarządzenie o rozpoznaniu sprawy o świadczenie rehabilitacyjne poza wiedzą i świadomością organu rentowego, to dalszy przebieg postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w trakcie którego został dopuszczony dowód z opinii biegłego, wskazuje, że sprawa nie była rozpoznawana w trybie uproszczonym.

Żalący się przywołał też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2021 r., V CZ 55/21 (LEX nr 3314752), podkreślając, że wynika z niego, że o tym, czy sprawa jest rozpoznawana w trybie uproszczonym, nie decyduje wyłącznie spełnienie obiektywnych przesłanek, lecz znaczenie mają czynności stron, przewodniczącego lub sądu.

Powołując się na tak sformułowane zarzuty i ich uzasadnienie, żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i o zasądzenie od ubezpieczonej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznawane w niniejszym postępowaniu zażalenie jest uzasadnione.

Wstępnie Sąd Najwyższy zauważa, że (co do zasady) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia jedynie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c.). Regulacja ta bez wątpienia określa wyjątek od zasady, w myśl której skarga kasacyjna jako limitowany (i nadzwyczajny) środek zaskarżenia nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe (a takimi są przecież także sprawy o emeryturę i rentę oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego – por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., I UZ 5/23, LEX nr 3610344), w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż określona w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Kolejne przykłady spraw, w których skarga kasacyjna – ze względu na ich przedmiot – jest niedopuszczalna, zostały określone w art. 398² § 2-4 k.p.c. Wśród tych spraw art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. wymienia zaś sprawy rozpoznane w postępowaniu uproszczonym. Regulacja ta nie jest natomiast nowa, gdyż przewidywał ją już art. 392¹ § 2 pkt 3 k.p.c. obowiązujący w czasie, gdy środkiem zaskarżenia orzeczeń wydanych przez sąd drugiej instancji była kasacja, a nie jak obecnie – skarga kasacyjna. Nie może więc budzić wątpliwości, że jeśli sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, to skarga kasacyjna w takiej sprawie jest niedopuszczalna.

Należy też podkreślić, że postępowanie uproszczone jest postępowaniem odrębnym w ramach procesu. Zastosowane przez ustawodawcę uproszczenia, zmierzające do zwiększenia szybkości postępowania w sprawach drobnych i prostych, polegają z jednej strony na usprawnieniu i optymalizacji postępowania dowodowego oraz odwoławczego przez przyspieszenie i odformalizowanie czynności sądu, z drugiej natomiast na zwiększeniu rygorów formalnych w stosunku do stron, zdyscyplinowaniu ich przy podejmowaniu czynności procesowych oraz na ujednoliceniu formy tych czynności (por. uzasadnienie

uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2001 r., III CZP 19/01, OSNC 2001 Nr 12, poz. 170; Monitor Prawniczy 2002 nr 1, z glosą A. Zielińskiego).

Wymaga także wyjaśnienia, że zgodnie z art. 505¹ § 1 i 2 k.p.c. w ich brzmieniu obowiązującym od dnia 7 listopada 2019 r. na podstawie art. 1 pkt 188 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469) w postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych, a w sprawach o roszczenia z rękojmi lub gwarancji - jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty (§ 1). Spośród spraw wymienionych w § 1 nie rozpoznaje się natomiast w postępowaniu uproszczonym spraw: 1) należących do właściwości sądów okręgowych; 2) małżeńskich i z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi; 3) z zakresu prawa pracy rozpoznawanych z udziałem ławników; 4) z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 i spraw o rentę (§ 2). Konstrukcja powołanych przepisów wskazuje przy tym wyraźnie, że pierwszy z nich (§ 1) określa pozytywne przesłanki, których spełnienie pozwala na rozpoznanie sprawy w postępowaniu uproszczonym. Pierwsza z nich to przedmiot sprawy, którym jest „świadczenie”. Drugą pozytywną przesłanką decydującą o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu uproszczonym jest wartość przedmiotu sporu, która nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych (w przypadku roszczeń z rękojmi lub gwarancji wartość przedmiotu umowy nie może przekraczać tej kwoty). Przepis art. 505¹ § 2 k.p.c. określa z kolei (negatywnie przedmiotowo) sprawy, które mimo spełnienia przesłanek z § 1 nie mogą być rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym. Są to sprawy: 1) należące do właściwości sądów okręgowych; 2) małżeńskie i z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi; 3) z zakresu prawa pracy rozpoznawane z udziałem ławników; 4) z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 i spraw o rentę. Istotna z punktu widzenia przedmiotu sprawy, w której wniesiono rozpoznawane zażalenie (sprawa o świadczenie rehabilitacyjne) jest przy tym ostatnia z wymienionych kategorii spraw, czyli sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, ale z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 k.p.c. (to jest spraw o świadczenia ubezpieczeniowe należących do właściwości sądów rejonowych;

należące do właściwości tych sądów sprawy o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności nie są sprawami o świadczenie) i spraw o rentę. Pierwszy z wymienionych wyjątków nie budzi zaś wątpliwości, choćby z tej przyczyny, że jest „kompatybilny” z brzmieniem art. 505¹ § 2 pkt 1 k.p.c. (poza wymienionymi w art. 477⁸ § 2 k.p.c. wszystkie sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych należą do właściwości sądów okręgowych, co wynika z art. 477⁸ § 1 k.p.c.). Jeśli zatem sprawa dotyczy świadczenia rehabilitacyjnego, wymienionego wprost w art. 477⁸ § 2 pkt 2 k.p.c., a wartość przedmiotu sporu w tej sprawie nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych, to może być ona bez wątpienia – co słusznie przyznaje także żalący się – rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, skoro właściwy do jej rozpoznania jest sąd rejonowy.

W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednak, że o tym, czy sprawa jest rozpoznawana (została rozpoznana) w postępowaniu uproszczonym, nie decyduje wyłącznie spełnienie (obiektywne) przesłanek z art. 505¹ k.p.c., lecz znaczenie mają czynności stron, przewodniczącego lub sądu pierwszej instancji. Nie można bowiem uznać, aby samo spełnienie przesłanek z art. 505¹ k.p.c. przesądzało o tym, że sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym. Decydujące znaczenie ma to, czy sąd pierwszej instancji rzeczywiście rozpoznał sprawę w tym postępowaniu. Może być bowiem tak, że sąd pierwszej instancji rozpozna sprawę, w której były spełnione przesłanki z art. 505¹ k.p.c., w postępowaniu „zwykłym” i odwrotnie, rozpozna w postępowaniu uproszczonym sprawę, która nie kwalifikowała się do rozpoznania w tym postępowaniu odrębnym. O tym, że ustawodawca przypisuje znaczenie rzeczywistemu rozpoznaniu sprawy w postępowaniu uproszczonym, a nie tylko spełnieniu przesłanek do jej rozpoznania w tym postępowaniu, świadczy właśnie powołany wcześniej art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, skarga kasacyjna nie przysługuje bowiem w sprawach „rozpoznanych” w postępowaniu uproszczonym. Chodzi w nim jednak o sprawy, które zostały prawidłowo zakwalifikowane do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Jeśli bowiem sprawa sprzecznie z art. 505¹ k.p.c. została rozpoznana w ramach postępowania uproszczonego, gdyż nie spełniała przesłanek określonych w tym przepisie, to sąd drugiej instancji powinien odstąpić od rozpoznania sprawy w tym postępowaniu.

Błędne decyzje procesowe sądu drugiej instancji (błędne rozpoznanie sprawy w postępowaniu uproszczonym) nie mogą bowiem pozbawiać strony prawa zaskarżenia wyroku skargą kasacyjną, która przysługiwałaby, gdyby sąd - zgodnie z przepisami - odstąpił od zastosowania postępowania odrębnego. Strona nie może ponosić negatywnych konsekwencji błędów sądu. Przyjęcie odmiennego poglądu prowadziłoby do niemożliwego do zaakceptowania stanu rzeczy, w którym o dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej (stanowiącej w pewnym zakresie emanację ustawowo, konstytucyjnie i konwencyjnie gwarantowanego stronie prawa do sądu) decydowałoby nie to, jaki jest rzeczywisty przedmiot sprawy (w tym wartość przedmiotu zaskarżenia determinująca dopuszczalność skargi - art. 398² § 1 k.p.c.), lecz to, czy sądy rozpoznające sprawę nie naruszyły procedury cywilnej, kwalifikując błędnie sprawę (niezgodnie z przepisami) do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Przepis art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. należy więc rozumieć w ten sposób, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach rozpoznanych w postępowaniu uproszczonym zgodnie z przepisami regulującymi to postępowanie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 sierpnia 2018 r., I PZ 30/18, OSNP 2019 nr 3, poz. 33; z dnia 20 listopada 2018 r., III PZ 11/18, LEX nr 2579565 oraz z dnia 14 grudnia 2022 r., II PZ 8/22, LEX nr 3456237 oraz z dnia 2 października 2024 r., II UZ 74/23, dotychczas niepublikowane). Jak wyjaśnił zaś Sąd Najwyższy w powołanym postanowieniu z dnia 30 sierpnia 2018 r., I PZ 30/18, istotne znaczenie ma zarządzenie przewodniczącego o skierowaniu sprawy do rozpoznania w określonym postępowaniu odrębnym. Zgodnie z art. 201 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., przewodniczący bada, w jakim trybie sprawa powinna być rozpoznana oraz czy podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu odrębnym, i wydaje odpowiednie zarządzenia. W wyniku tej oceny, przewodniczący wydaje zarządzenie o skierowaniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym lub w „zwykłym” postępowaniu (w sprawach z zakresu prawa pracy może to dotyczyć także sytuacji, gdy pozew został złożony na formularzu). Zarządzenie przewodniczącego jest czynnością procesową o wyraźnie określonych przesłankach i jego wydanie jest obowiązkowe. Zarządzenie to stabilizuje sytuację procesową, wskazuje stronom i sądowi, w jakim postępowaniu (według jakich reguł) będzie się toczyło postępowanie, nie ma więc wyłącznie charakteru „organizacyjno-

administracyjnego”, lecz jest czynnością procesową o istotnym znaczeniu. Rodzaj postępowania odrębnego wynikający z zarządzenia przewodniczącego wydanego na podstawie art. 201 § 1 k.p.c. może być przy tym zmieniony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji. Sprawa skierowana zarządzeniem do postępowania uproszczonego może być rozpoznana z pominięciem przepisów o tym postępowaniu (choćby na podstawie art. 505⁷ k.p.c., ale nie tylko). I odwrotnie, sprawa skierowana zarządzeniem przewodniczącego do „zwykłego” postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych może być rozpoznana w postępowaniu uproszczonym. W obu tych przypadkach konieczne jest jednak wydanie przez sąd odpowiednich postanowień. Tylko przy spełnieniu tego warunku można mówić o zachowaniu gwarancji procesowych stron postępowania oraz pewności reguł procesowych dla stron i sądów (przy zmianie rodzaju postępowania odrębnego można rozważać odpowiednie zastosowanie art. 201 § 2 k.p.c.). Ze względu na konieczność zachowania tych gwarancji i stabilizacji reguł postępowania należy uznać, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w takim samym postępowaniu odrębnym, w jakim sprawę rozpoznał (rzeczywiście) sąd pierwszej instancji. Strony postępowania muszą wiedzieć, że sprawa została rozpoznana w sądzie drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym lub z pominięciem przepisów dotyczących tego postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2004 r., I PZP 1/04, OSNP 2005 nr 5, poz. 67).

Podsumowując ten wątek rozważań, Sąd Najwyższy stwierdza więc, że w przypadku, w którym sprawa prawidłowo została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna z mocy art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. Odnosząc zaś to stwierdzenie do okoliczności faktycznych sprawy, w której zostało wniesione rozpoznawane zażalenie, Sąd Najwyższy zauważa równocześnie, że jak wynika z lektury akt tej sprawy, została ona (na podstawie zarządzenia przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji) zakwalifikowana do rozpoznania jej w postępowaniu uproszczonym. Świadczy o tym nadanie tej sprawie sygnatury „Upr”. Następnie wyznaczony do rozpoznania tej sprawy sędzia sprawozdawca (referent) nakazał doręczyć stronom pouczenie, o którym mowa w art. 205² § 1 k.p.c., wraz z informacją o skierowaniu jej do rozpoznania na

posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Pisma sądowe doręczone stronom nie zostały jednak oznaczone sygnaturą „Upr”, lecz sygnaturą „U” (w taki sam sposób były zresztą oznaczane wszystkie pisma sądowe doręczane stronom w toku całego postępowania przed Sądem pierwszej instancji oraz potwierdzenia doręczenia tych dokumentów). Kolejno, w związku ze zmianą sędziego referenta, zarządzenie o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne zostało uchylone i w sprawie tej została wyznaczona rozprawa, na którą ubezpieczona była wezwana do osobistego stawiennictwa w celu przesłuchania w charakterze strony. W dniu 21 września 2022 r. w sprawie została przeprowadzona rozprawa, w czasie której ubezpieczona złożyła do aktu dokumentację lekarską, co spowodowało, że Sąd pierwszej instancji dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłego lekarza. Po sporządzeniu opinii Sąd Rejonowy zarządził i przeprowadził w dniu 26 lipca 2023 r. kolejną rozprawę, po zamknięciu której został wydany wyrok tego Sądu. Od wyroku tego apelację wywiódł żalący się. W zarządzeniu o wpisaniu sprawy do rozpoznania jej w postępowaniu apelacyjnym nie zaznaczono już jednak w żaden sposób, że będzie ona rozpoznana w postępowaniu uproszczonym. Nadano jej też sygnaturę „Ua”. Wyrok Sądu drugiej instancji na podstawie art. 367¹ § 1 k.p.c. został z kolei wydany w składzie jednoosobowym na posiedzeniu niejawnym.

Uwzględniając taki właśnie przebieg postępowania w sprawie, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że jedynie pierwsza czynność dokonana w niej przewodniczącego (nadanie sprawie sygnatury „Upr”) mogła świadczyć o zamiarze rozpoznania tej sprawy w postępowaniu uproszczonym. O czynności tej strony nie zostały jednak w żaden sposób poinformowane, przeciwnie wszystkie pisma sądowe doręczane im nosiły sygnaturę „U”, która mogła niewątpliwie stanowić podstawę do uznania, że sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu zwykłym. Co więcej, wpisując tę sprawę do repertorium „Upr”, ale nie znając przecież

wartości przedmiotu sporu, która nie została oznaczona w odwołaniu wniesionym przez ubezpieczoną, przewodniczący nie przeprowadził badania, o którym mowa w art. 201 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., do czego był przecież zobowiązany, skoro czynność ta, o czym była już mowa, nie ma wyłącznie charakteru „organizacyjno-administracyjnego”, lecz jest czynnością procesową o istotnym znaczeniu. O zamiarze rozpoznania sprawy w postępowaniu uproszczonym nie świadczyły z kolei pouczenia udzielone stronom na podstawie art. 205² § 1 k.p.c. oraz art. 148¹ § 1 k.p.c., gdyż są one stosowane także w przypadku rozpoznania sprawy w postępowaniu zwykłym. Rozpoznania sprawy w postępowaniu uproszczonym nie potwierdzały też dalsze podjęte w niej czynności procesowe, to jest uchylenie zarządzenia o skierowaniu tej sprawy do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym oraz rozpoznanie jej na rozprawach przy równoczesnym przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego lekarza. Wprawdzie w aktualnym stanie prawnym dowód z opinii biegłego może być przeprowadzony także w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁷ § 1 k.p.c.), jednakże konstrukcja tego przepisu co najmniej zdaje się wskazywać, że ma on charakter wyjątkowy. Również Sąd drugiej instancji, nadając sprawie sygnaturę „Ua”, nie zaznaczył w żaden sposób, aby miała być ona rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym. Za takim trybem postępowania nie przemawiało także rozpoznanie jej w składzie jednoosobowym, mającym umocowanie w art. 367¹ § 1 k.p.c., oraz na posiedzeniu niejawnym, bo wynikało to ze skorzystania z regulacji art. 374 k.p.c. Wszystkie przedstawione okoliczności obrazujące przebieg postępowania w sprawie wyraźnie wskazują więc, że strony nie miały a nawet nie mogły mieć świadomości, że sprawa ta jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym. Za w pełni uprawnione może być zatem uznane stanowisko żalącego się, zgodnie z którym o tym, że sprawa była rozpoznawana w takim postępowaniu dowiedział się dopiero z treści zaskarżonego postanowienia. Jak to również zostało zaś podkreślone, strony muszą wiedzieć, że sprawa została rozpoznana w sądzie drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym lub z pominięciem przepisów dotyczących tego postępowania. Spostrzeżenia tego nie zmienia okoliczność, że Sąd pierwszej instancji, decydując się na uchylenie zarządzenia o skierowaniu sprawy do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym i wyznaczając rozprawę, a następnie przeprowadzając dowód z opinii biegłego, nie

wydał postanowienia od odstąpieniu od rozpoznania tej sprawy w postępowaniu uproszczonym (na podstawie stosowanego odpowiednio art. 201 § 2 k.p.c.).

Biorąc pod uwagę podniesione wyżej argumenty, Sąd Najwyższy uznaje, że nie ma racji Sąd drugiej instancji, przyjmując, że postępowanie w sprawie „bezspornie” toczyło się w trybie postępowania uproszczonego. Wbrew tej sugestii, sprawa nie została bowiem prawidłowo rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, a tylko w takim przypadku skarga kasacyjna wniesiona od wyroku wydanego w tej sprawie nie jest dopuszczalna z mocy art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem tego przepisu. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

r.g.